

Soundarya Lahari

సౌందర్యలహరీ

శివః శక్త్యా యుక్తో యది భవతి శక్తః ప్రభవీతుం
న చేదేవం దేవో న ఖలు కుశలః స్పందితుమపి |
అతస్త్వామారాధ్యాం హరిహరవిరించాదిభిరపి
ప్రణంతుం స్తోతుం వా కథమకృతపుణ్యః ప్రభవతి ||

1 ||

తనీయాంసుం పాంసుం తవ చరణపంకేరుహభవం
విరించిః సంచిన్వన్విరచయతి లోకానవికలం |
వహత్యేనం శౌరిః కథమపి సహస్రేణ శిరసాం
హరః సంక్షుద్వేనం భజతి భసితోద్ధూలనవిధిం || 2

||

అవిద్యానామంతస్తిమిరమిహిరద్వీపనగరీ
జడానాం చైతన్యస్తబకమకరందస్రుతిర్ఘరీ |
దరిద్రాణాం చింతామణిగుణనికా జన్మజలధౌ

నిమగ్నానాం దంష్ట్రా మురరిపువరాహస్య భవతీ ||

3 ||

త్వదన్యః పాణిభ్యామభయవరదో దైవతగణ-

-స్త్వమేకా నైవాసి ప్రకటితవరాభీత్యభినయా |

భయాత్త్రాతుం దాతుం ఫలమపి చ

వాంఛాసమధికం

శరణ్యే లోకానాం తవ హి చరణావేవ నిపుణౌ || 4

||

హరిస్తామారాధ్య ప్రణతజనసౌభాగ్యజననీం

పురా నారీ భూత్వా పురరిపుమపి క్షోభమనయత్ |

స్మరోఽపి త్వాం నత్వా రతినయనలేహ్యేన వపుషా

మునీనామప్యంతః ప్రభవతి హి మోహాయ

మహతాం || 5 ||

ధనుః పౌష్పం మౌర్వీ మధుకరమయీ పంచ

విశిఖా

వసంతః సామంతో మలయమరుదాయోధనరథః |

తథాప్యేకః సర్వం హిమగిరిసుతే కామపి కృపా-

-మపాంగాత్తే లబ్ధ్యా జగదిదమనంగో విజయతే || 6

||

కృణత్కాంచీదామా కరికలభకుంభస్తననతా

పరిక్షీణా మధ్యే పరిణతశరచ్ఛంద్రవదనా |

ధనుర్బాణాన్పాశం సృణిమపి దధానా కరతలైః

పురస్తాదాస్తాం నః పురమథితురాహోపురుషికా ||

7 ||

సుధాసింధోర్మధ్యే సురవిటపివాటీపరివృతే

మణిద్వీపే నీపోపవనవతి చింతామణిగృహే |

శివాకారే మంచే పరమశివపర్యంకనిలయాం

భజంతి త్వాం ధన్యాః కతిచన చిదానందలహారీం ||

8 ||

మహీం మూలాధారే కమపి మణిపూరే హుతవహం

స్థితం స్వాధిష్ఠానే హృది మరుతమాకాశముపరి |

మనోఽపి భ్రూమధ్యే సకలమపి భిత్త్వా కులపథం

సహస్రారే పద్మే సహ రహసి పత్యా విహరసే || 9

||

సుధాధారాసారైశ్చ రణయుగలాంతర్విగలితైః

ప్రపంచం సించంతీ పునరపి రసాంనాయమహాసః |

అవాప్య స్వాం భూమిం

భుజగనిభమధ్యుష్టవలయం

స్వమాత్మానం కృత్వా స్వపిషి కులకుండే కుహరిణి

|| 10 ||

చతుర్భిః శ్రీకంఠైః శివయువతిభిః పంచభిరపి

ప్రభిన్నాభిః శంభోర్న వభిరపి మూలప్రకృతిభిః |

చతుశ్చత్వారింశద్వసుదలకలాశ్రత్రివలయ-

-త్రిరేఖాభిః సార్దం తవ శరణకోణాః పరిణతాః || 11

||

త్వదీయం సౌందర్యం తుహినగిరికన్యే తులయితుం

కవీంద్రాః కల్పంతే కథమపి విరించిప్రభృతయః |

యదాలోకౌత్సుక్యాదమరలలనా యాంతి మనసా

తపోభిర్దుష్ప్రాప్రామపి గిరిశసాయుజ్యపదవీం || 12

||

నరం వర్షీయాంసం నయనవిరసం నర్మసు జడం

తవాపాంగాలోకే పతితమనుధావంతి శతశః |

గలద్వేణీబంధాః కుచకలశవిస్త్రస్తసీచయా

హఠాత్త్రుట్యత్కాంచ్యో విగలితదుకూలా యువతయః

|| 13 ||

క్షితౌ షట్పంచాశద్ద్విసమధికపంచాశదుదకే

హుతాశే ద్వాషష్టిశ్చతురధికపంచాశదనిలే |

దివి ద్విఃషట్త్రింశన్మనసి చ చతుఃషష్టిరితి యే

మయూఖాస్తేషామప్యుపరి తవ పాదాంబుజయుగం

|| 14 ||

శరజ్జ్యోత్స్నా శుద్ధాం శశియుతజటాజుటమకుటాం

వరత్రాసత్రాణస్ఫటికఘటికాపుస్తకకరాం |

సకృన్న త్వా నత్వా కథమివ సతాం సంనిదధతే

మధుక్షీరద్రాక్షామధురిమధురీణాః ఫణితయః || 15

||

కవీంద్రాణాం చేతఃకమలవనబాలాతపరుచిం

భజంతే యే సంతః కతిచిదరుణామేవ భవతీం |

విరించిప్రేయస్యాస్తరుణతరశ్యంగారలహారీ-

-గభీరాభిర్వాగ్భిర్విదధతి సతాం రంజనమమీ ||

16 ||

సవిత్రీభిర్వాచాం శశిమణిశిలాభంగరుచిభి-

-ర్వశిన్యాద్యాభిస్త్యాం సహ జనని సంచింతయతి
యః |

స కర్తా కావ్యానాం భవతి మహతాం భంగిరుచిభి-

-ర్వచోభిర్వాగ్ధేవీవదనకమలామోదమధురైః || 17

||

తనుచ్ఛాయాభిస్తే తరుణతరణిశ్రీసరణిభి-

-ర్ద్దివం సర్వాముర్వీమరుణిమని మగ్నాం స్మరతి
యః |

భవంత్యస్య త్రస్యద్వనహరిణశాలీననయనాః

సహోర్వశ్యా వశ్యాః కతి కతి న గీర్వాణగణికాః || 18

||

ముఖం బిందుం కృత్వా కుచయుగమధస్తస్య

తదధో

హారార్థం ధ్యాయేద్యో హరమహిషి తే మన్మథకలాం

|

స సద్యః సంక్షోభం నయతి వనితా ఇత్యతిలఘు

త్రిలోకీమప్యాశు భ్రమయతి రవీందుస్తనయుగాం ||

19 ||

కిరంతీమంగేభ్యః కిరణనికురుంబామృతరసం

హృది త్వామాధత్తే హిమకరశిలామూర్తిమివ యః |

స సర్పాణాం దర్పం శమయతి శకుంతాధిప ఇవ

జ్వరప్లుష్టాన్ దృష్ట్వా సుఖయతి సుధాధారసిరయా

|| 20 ||

తటిల్లేఖితన్వీం తపనశశివైశ్వానరమయీం

నిషణ్ణాం షణ్ణామప్యుపరి కమలానాం తవ కలాం |

మహోపద్మాటవ్యాం మృదితమలమాయేన మనసా

మహోంతః పశ్యంతో దధతి పరమాహ్లాదలహారీం ||

21 ||

భవాని త్వం దాసే మయి వితర దృష్టిం సకరుణా-

-మితి స్తోత్రం వాంఛన్కథయతి భవాని త్వమితి
యః |

తదైవ త్వం తస్మై దిశసి నిజసాయుజ్యపదవీం
ముకుందబ్రహ్మాండ్రస్ఫుటమకుటనీరాజితపదాం ||

22 ||

త్వయా హృత్వా వామం వపురపరిత్యక్తేన మనసా
శరీరార్థం శంభోరపరమపి శంకే హృతమభూత్ |
యదేతత్త్వద్రూపం సకలమరుణాభం త్రినయనం
కుచాభ్యామానంరం కుటీలశశిచూడాలమకుటం ||

23 ||

జగత్సూతే ధాతా హారిరవతి రుద్రః క్షపయతే
తిరస్కుర్వన్నే తత్స్వమపి వపురీశస్తిరయతి |
సదాపూర్వః సర్వం తదిదమనుగృహ్ణోతి చ శివ-
-స్తవాజ్ఞామాలంబ్య క్షణచలితయోర్భ్రూలతికయోః ||

24 ||

త్రయాణాం దేవానాం త్రిగుణజనితానాం తవ శివే
భవేత్సూజా పూజా తవ చరణయోర్యా విరచితా |

తథాహి త్వత్పాదోద్వహనమణిపీఠస్య నికటే

స్థితా హ్యేతే శశ్వన్ముకుళితకరోత్తంసమకుటాః || 25

||

విరించిః పంచత్వం వ్రజతి హారిరాప్నోతి విరతిం

వినాశం కీనాశో భజతి ధనదో యాతి నిధనం |

వితంద్రీ మాహేంద్రీ వితతిరపి సంమీలితదృశా

మహాసంహారేఽస్మిన్విహారతి సతి త్వత్పతిరసౌ ||

26 ||

జపో జల్పః శిల్పం సకలమపి ముద్రావిరచనా

గతిః ప్రాదక్షిణ్యక్రమణమశనాద్యాహుతివిధిః |

ప్రణామః సంవేశః సుఖమఖిలమాత్మార్పణదృశా

సపర్యాపర్యాయస్తవ భవతు యన్మే విలసితం ||

27 ||

సుధామప్యాస్వాద్య ప్రతిభయజరామృత్యుహారిణీం

విపద్యంతే విశ్వే విధిశతమఖాద్యా దివిషదః |

కరాలం యతేక్ష్యలం కబలితవతః కాలకలనా

న శంభోస్తన్మూలం తవ జనని తాటంకమహిమా ||

28 ||

కిరీటం వైరించం పరిహార పురః కైటభభిదః

కరోరే కోటీరే స్థలసి జహి జంభారిమకుటం |

ప్రణంరేష్వితేషు ప్రసభముపయాతస్య భవనం

భవస్యాభ్యుత్థానే తవ పరిజనోక్తిర్విజయతే || 29 ||

స్వదేహోద్భూతాభిర్ఘ్నణిభిరణిమాద్యాభిరభితో

నిషేవ్యే నిత్యే త్వామహమితి సదా భావయతి యః

|

కిమాశ్చర్యం తస్య త్రినయనసమృద్ధిం తృణయతో

మహాసంవర్తాగ్నిర్విరచయతి నీరాజనవిధిం || 30

||

చతుఃషష్ట్యా తంత్రైః సకలమతిసంధాయ భువనం

స్థితస్తత్తత్సద్ధిప్రసవపరతంత్రైః పశుపతిః |

పునస్త్వన్నిర్బంధాదఖిలపురుషార్థైకఘటనా-

-స్వతంత్రం తే తంత్రం క్షితితలమవతీతరదిదం ||

31 ||

శివః శక్తిః కామః క్షితిరథ రవిః శీతకిరణః

స్మరో హంసః శక్రస్తదను చ పరామారహరయః |

అమీ హ్యల్లఖాభిస్తిస్యభిరవసానేషు ఘటితా

భజంతే వర్ణాస్తే తవ జనని నామావయవతాం ||

32 ||

స్మరం యోనిం లక్ష్మీం త్రితయమిదమాదౌ తవ

మనో-

-ర్నిధాయైకే నిత్యే నిరవధిమహాభోగరసికాః |

భజంతి త్వాం చింతామణిగుణనిబద్ధాక్షవలయాః

శివాగ్నౌ జుహ్వాంతః సురభిఘృతధారాహుతిశతైః ||

33 ||

శరీరం త్వం శంభోః శశిమిహిరవక్షోరుహయుగం

తవాత్మానం మన్యే భగవతి నవాత్మానమనఘం |

అతః శేషః శేషీత్యయముభయసాధారణతయా

స్థితః సంబంధో వాం సమరసపరానందపరయోః ||

34 ||

మనస్త్యం వ్యోమ త్వం మరుదసి మరుత్సారథిరసి

త్వమాపస్త్వం భూమిస్త్వయి పరిణతాయాం న హి
పరం |

త్వమేవ స్వాత్మానం పరిణమయితుం విశ్వవపుషా
చిదానందాకారం శివయువతి భావేన బిభృషే || 35

||
తవాజ్ఞాచక్రస్థం తపనశశికోటిద్యుతిధరం

పరం శంభుం వందే పరిమిలితపార్శ్వం పరచితా |
యమారాధ్యన్భక్త్యా రవిశశిశుచీనామవిషయే
నిరాలోకేఽలోకే నివసతి హి భాలోకభువనే || 36

||
విశుద్ధౌ తే శుద్ధస్ఫటికవిశదం వ్యోమజనకం
శివం సేవే దేవీమపి శివసమానవ్యవసితాం |

యయోః కాంత్యా యాంత్యాః

శశికిరణసారూప్యసరణే-

-ర్విధూతాంతర్ద్వాంతా విలసతి చకోరీవ జగతీ || 37

||
సమున్మీలత్సంవిత్కమలమకరందైకరసికం

భజే హంసద్వంద్వం కిమపి మహతాం మానసచరం

|

యదాలాపాదష్టాదశగుణితవిద్యాపరిణతి-

-ర్యదాదత్తే దోషాద్గుణమఖిలమద్యభ్యః పయ ఇవ ||

38 ||

తవ స్వాధిష్ఠానే హుతవహమధిష్ఠాయ నిరతం

తమీడే సంవర్తం జనని మహతీం తాం చ

సమయాం |

యదాలోకే లోకాన్దహతి మహతి క్రోధకలితే

దయార్ద్రా యా దృష్టిః శిశిరముపచారం రచయతి ||

39 ||

తటిత్త్వంతం శక్త్యా తిమిరపరిపంథిస్ఫురణయా

స్ఫురన్నానారత్నాభరణపరిణద్ధేంద్రధనుషం |

తవ శ్యామం మేఘం కమపి మణిపూరైకశరణం

నిషేవే వర్షంతం హరమిహిరతప్తం త్రిభువనం || 40

||

తవాధారే మూలే సహ సమయయా లాస్యపరయా

నవాత్మానం మన్యే నవరసమహాతాండవనటం |
ఉభాభ్యామేతాభ్యాముదయవిధిముద్దిశ్య దయయా
సనాథాభ్యాం జజ్ఞే జనకజననీమజ్జగదిదం || 41 ||

గతైర్మాణిక్యత్వం గగనమణిభిః సాంద్రఘటితం
కిరీటం తే హైమం హిమగిరిసుతే కీర్తయతి యః |
స నీడేయచ్ఛాయాచ్ఛురణశబలం చంద్రశకలం
ధనుః శౌనాసీరం కిమితి న నిబధ్నాతి ధిషణాం ||

42 ||

ధునోతు ధ్వాంతం నస్తులితదలితేందీవరవనం
ఘనస్నిగ్ధశ్లక్షణం చికురనికురుంబం తవ శివే |
యదీయం సౌరభ్యం సహజముపలబ్ధుం సుమనసో
వసంత్యస్మిన్మన్యే వలమథనవాటీవిటపినాం || 43

||
తనోతు క్షేమం నస్తువ వదనసౌందర్యలహరీ-
-పరీవాహః ప్రోతఃసరణిరివ సీమంతసరణిః |
వహంతీ సిందూరం ప్రబలకబరీభారతిమిర-

-ద్విషాం బృందైర్బందీకృతమివ నవీనార్కకిరణం ||

44 ||

అరాలైః స్వాభావ్యాదలికలభసశ్రీభిరలకైః

పరీతం తే వక్తం పరిహసతి పంకేరుహారుచిం |

దరస్మేరే యస్మిన్దశనరుచికింజల్కరుచిరే

సుగంధౌ మాద్యంతి స్మరదహనచక్షుర్మధులిహః ||

45 ||

లలాటం లావణ్యద్యుతివిమలమాభాతి తవ య-

-ద్వితీయం తన్మన్యే మకుటఘటితం చంద్రశకలం |

విపర్యాసన్యాసాదుభయమపి సంభూయ చ మిథః

సుధాల్పస్యూతిః పరిణమతి రాకాహిమకరః || 46

||

భ్రువౌ భుగ్నే కించిద్భువనభయభంగవ్యసనిని

త్వదీయే నేత్రాభ్యాం మధుకరరుచిభ్యాం ధృతగుణం

|

ధనుర్మన్యే సవ్యేతరకరగృహీతం రతిపతేః

ప్రకోష్ఠే ముష్టౌ చ స్థగయతి నిగూఢాంతరముమే ||

47 ||

అహః సూతే సవ్యం తవ నయనమర్కాత్మకతయా
త్రియామాం వామం తే సృజతి రజనీనాయకతయా

|

తృతీయా తే దృష్టిర్దరదలితహేమాంబుజరుచిః

సమాధత్తే సంధ్యాం దివసనిశయోరంతరచరీం ||

48 ||

విశాలా కల్యాణీ స్ఫుటరుచిరయోధ్యా కువలయైః

కృపాధారాధారా కిమపి మధురాభోగవతికా |

అవంతీ దృష్టిస్తే బహునగరవిస్తారవిజయా

ధ్రువం తత్తన్నామవ్యవహరణయోగ్యా విజయతే ||

49 ||

కవీనాం సందర్భస్తబకమకరందైకరసికం

కటాక్షవ్యాక్షేపభ్రమరకలభౌ కర్ణయుగలం |

అముంచంతౌ దృష్ట్వా తవ నవరసాస్వాదతరలా-

-వసూయాసంసర్గాదలికనయనం కించిదరుణం ||

50 ||

శివే శృంగార్థార్థా తదితరజనే కుత్సనపరా

సరోషా గంగాయాం గిరిశచరితే విస్మయవతీ |

హరాహిభ్యో భీతా సరసిరుహసౌభాగ్యజననీ

సఖీషు స్మేరా తే మయి జనని దృష్టిః సకరుణా ||

51 ||

గతే కర్ణాభ్యర్ణం గరుత ఇవ పక్షాణి దధతీ

పురాం భేత్తుశ్చిత్తప్రశమరసవిద్రావణఫలే |

ఇమే నేత్రే గోత్రాధరపతికులోత్తంసకలికే

తవాకర్ణాకృష్టస్మరశరవిలాసం కలయతః || 52 ||

విభక్తతైవర్ణ్యం వ్యతికరితలీలాంజనతయా

విభాతి త్వన్నేత్రత్రితయమిదమీశానదయితే |

పునః స్రష్టుం దేవాన్త్రుహిణహారిరుద్రానుపరతా-

-న్రజః సత్త్వం బిభ్రత్తమ ఇతి గుణానాం త్రయమివ

|| 53 ||

పవిత్రీకర్తుం నః పశుపతిపరాధీనహృదయే

దయామిత్రైర్నేత్రైరరుణధవలశ్యామరుచిభిః |

నదః శోణో గంగా తపనతనయేతి ధ్రువమముం

త్రయాణాం తీర్థానాముపనయసి సంభేదమనఘం

|| 54 ||

నిమేషోన్మేషాభ్యాం ప్రలయముదయం యాతి జగతీ

తవేత్యాహుః సంతో ధరణిధరరాజన్యతనయే |

త్వదున్మేషాజ్ఞాతం జగదిదమశేషం ప్రలయతః

పరిత్రాతుం శంకే పరిహృతనిమేషాస్తవ దృశః || 55

||

తవాపర్ణే కర్ణేజపనయనపైశున్యచకితా

నిలీయంతే తోయే నియతమనిమేషాః శఫరికాః |

ఇయం చ శ్రీర్బద్ధచ్ఛదపుటకవాటం కువలయం

జహాతి ప్రత్యూషే నిశి చ విఘటయ్య ప్రవిశతి || 56

||

దృశా ద్రాఘీయస్యా దరదలితనీలోత్పలరుచా

దవీయాంసం దీనం స్నపయ కృపయా మామపి

శివే |

అనేనాయం ధన్యో భవతి న చ తే హానిరియతా

వనే వా హార్ంయే వా సమకరనిపాతో హిమకరః ||

57 ||

అరాలం తే పాలీయుగలమగరాజన్యతనయే

న కేషామాధత్తే కుసుమశరకోదండకుతుకం |

తిరశ్చీనో యత్ర శ్రవణపథముల్లంఘ్య విలస-

-న్నపాంగవ్యాసంగో దిశతి శరసంధానధిషణాం ||

58 ||

స్ఫురద్గండాభోగప్రతిఫలితతాటంకయుగలం

చతుశ్చక్రం మన్యే తవ ముఖమిదం మన్మథరథం

| [సుఖ]

యమారుహ్య ద్రుహ్యత్యవనిరథమర్కేందుచరణం

మహావీరో మారః ప్రమథపతయే సజ్జితవతే || 59

||

సరస్వత్యాః సూక్తీరమృతలహారీకౌశలహారీః

పిబంత్యాః శర్వాణి శ్రవణచులుకాభ్యామవిరలం |

చమత్కారశ్లాఘూచలితశిరసః కుండలగణో

ఝణత్యారైస్తారైః ప్రతివచనమాచష్ట ఇవ తే || 60

||

అసౌ నాసౌవంశస్తుహినగిరివంశధ్వజపటి

త్వదీయో నేదీయః ఫలతు ఫలమస్మాకముచితం |

వహత్యంతర్ముక్తాః శిశిరకరనిశ్వాసగలితం

సమృద్ధ్యా యత్తాసాం బహిరపి చ ముక్తామణిధరః

|| 61 ||

ప్రకృత్యా రక్తాయాస్తవ సుదతి దంతచ్ఛదరుచేః

ప్రవక్ష్యే సాదృశ్యం జనయతు ఫలం విద్రుమలతా |

న బింబం తద్బింబప్రతిఫలనరాగాదరుణితం

తులామధ్యారోఢుం కథమివ విలజ్జేత కలయా ||

62 ||

స్మితజ్యోత్స్నా జాలం తవ వదనచంద్రస్య పిబతాం

చకోరాణామాసీదతిరసతయా చంచుజడిమా |

అతస్తే శీతాంశోరమృతలహారీమంలరుచయః

పిబంతి స్వచ్ఛందం నిశి నిశి భృశం కాంజికథియా

|| 63 ||

అవిశ్రాంతం పత్యుర్గుణగణకథాంరేడనజపా

జపాపుష్పచ్ఛాయా తవ జనని జిహ్వో జయతి సా

|

యదగ్రాసీనాయాః స్ఫటికదృషదచ్ఛచ్ఛవిమయీ

సరస్వత్యా మూర్తిః పరిణమతి మాణిక్యవపుషా ||

64 ||

రణే జిత్యా దైత్యానపహృతశిరస్త్వైః కవచిభి-

-ర్నివృత్తైశ్చండాంశత్రిపురహరనిర్మాల్యవిముఖైః |

విశాఖేంద్రోపేంద్రైః శశివిశదకర్పూరశకలా

విలీయంతే మాతస్తవ వదనతాంబూలకబలాః || 65

||

విపంచ్యా గాయంతీ వివిధమపదానం పశుపతే-

-స్త్వయారణ్యే వక్త్రం చలితశిరసా సాధువచనే |

తదీయైర్మాధుర్వైరపలపితతంత్రీకలరవాం

నిజాం వీణాం వాణీ నిచులయతి చోలేన నిభృతం

|| 66 ||

కరాగ్రేణ స్పృష్టం తుహినగిరిణా వత్సలతయా

గిరీశేనోదస్తం ముహూరధరపానాకులతయా |

కరగ్రాహ్యం శంభోర్ముఖముకురవృంతం గిరిసుతే

కథంకారం బ్రూమస్తవ చిబుకమౌపంయరహితం ||

67 ||

భుజాశ్లేషాన్నిత్యం పురదమయితుః కంటకవతీ

తవ గ్రీవా ధత్తే ముఖకమలనాలశ్రయమియం |

స్వతః శ్వేతా కాలాగురుబహులజంబాలమలినా

మృణాలీలాలిత్యం వహతి యదధో హారలతికా ||

68 ||

గలే రేఖాస్తిస్త్రో గతిగమకగీతైకనిపుణే

వివాహవ్యానద్ధప్రగుణగుణసంఖ్యాప్రతిభువః |

విరాజంతే నానావిధమధురరాగాకరభువాం

త్రయాణాం గ్రామాణాం స్థితినియమసీమాన ఇవ తే

|| 69 ||

మృణాలీమృద్వీనాం తవ భుజలతానాం చతస్యణాం

చతుర్భిః సౌందర్యం సరసిజభవః స్త్రాతి వదనైః |

నఖేభ్యః సంత్రస్యన్ప్రథమమథనాదంధకరిపో-

-శ్చతుర్థాం శీర్షాణాం సమమభయహస్తార్పణధియా

|| 70 ||

నఖానాముద్యోతైర్నవనలినరాగం విహసతాం

కరాణాం తే కాంతిం కథయ కథయామః కథముమే

|

కయాచిద్వా సాయం భజతు కలయా హంత

కమలం

యది క్రీడల్లక్ష్మీచరణతలలాక్షారసచణం || 71 ||

సమం దేవి స్కందద్విపవదనపీతం స్తనయుగం

తవేదం నః ఖేదం హరతు సతతం ప్రస్నుతముఖం

|

యదాలోక్యాశంకాకులితహృదయో హాసజనకః

స్వకుంభౌ హేరంబః పరిమృశతి హస్తేన ఝడితి ||

72 ||

అమూ తే వక్షోజావమృతరసమాణిక్యకుతుపౌ

న సందేహస్పందో నగపతిపతాకే మనసి నః |

పిబంతౌ తౌ యస్మాదవిదితవధూసంగరసికౌ

కుమారావద్యాపి ద్విరదవదనక్రౌంచదలనౌ || 73

||

వహత్యంబ స్తంబేరమదనుజకుంభప్రకృతిభిః

సమారబ్ధాం ముక్తామణిభిరమలాం హారలతికాం |

కుచాభోగో బింబాధరరుచిభిరంతః శబలితాం

ప్రతాపవ్యామిశ్రాం పురదమయితుః కీర్తిమివ తే ||

74 ||

తవ స్తన్యం మన్యే ధరణిధరకన్యే హృదయతః

పయఃపారావారః పరివహతి సారస్వతమివ |

దయావత్యా దత్తం ద్రవిడశిశురాస్వాద్య తవ య-

-త్కవీనాం ప్రౌఢానామజని కమనీయః కవయితా

|| 75 ||

హరక్రోధజ్వాలావలిభిరవలీడేన వపుషా

గభీరే తే నాభీసరసి కృతసంగో మనసిజః |

సముత్తస్థౌ తస్మాదచలతనయే ధూమలతికా

జనస్తాం జానీతే తవ జనని రోమావలిరితి || 76 ||

యదేతత్కాలిందీతనుతరతరంగాకృతి శివే

కృశే మధ్యే కించిజ్జనని తవ యద్భాతి సుధియాం |

విమర్దాదన్యోన్యం కుచకలశయోరంతరగతం

తనూభూతం వ్యోమ ప్రవిశదివ నాభిం కుహరిణీం

|| 77 ||

స్థిరో గంగావర్తః స్తనముకులరోమావలిలతా-

-కలావాలం కుండం కుసుమశరతేజోహృతభుజః |

రతేర్ణీలాగారం కిమపి తవ నాభిర్గిరిసుతే

బిలద్వారం సిద్ధేర్గిరిశనయనానాం విజయతే || 78

||

నిసర్గక్షీణస్య స్తనతటభరేణ క్లమజుషో

నమన్మూర్తేర్నారీతిలక శనకైస్తుట్యత ఇవ |

చిరం తే మధ్యస్య త్రుటితతటినీతీరతరుణా

సమావస్థాస్థీనో భవతు కుశలం శైలతనయే || 79

||

కుచౌ సద్యః స్విద్యత్తటఘటితకూర్పాసభిదురౌ

కషంతౌ దోర్మూలే కనకకలశాభౌ కలయతా |

తవ త్రాతుం భంగాదలమితి వలగ్నం తనుభువా

త్రిధా నద్ధం దేవి త్రివలీ లవలీవల్లిభిరివ || 80 ||

గురుత్వం విస్తారం క్షీతిధరపతిః పార్వతి నిజా-

-న్నితంబాదాచ్ఛిద్య త్వయి హరణరూపేణ నిదధే |

అతస్తే విస్తీర్ణో గురురయమశేషాం వసుమతీం

నితంబప్రాగ్భారః స్థగయతి లఘుత్వం నయతి చ

|| 81 ||

కరీంద్రాణాం శుండాన్కనకకదలీకాండపటలీ-

-ముభాభ్యామూరుభ్యాముభయమపి నిర్జిత్య భవతీ

|

సువృత్తాభ్యాం పత్యుః ప్రణతికరినాభ్యాం గిరిసుతే

విధిజ్ఞే జానుభ్యాం విబుధకరికుంభద్వయమసి ||

82 ||

పరాజేతుం రుద్రం ద్విగుణశరగర్భా గిరిసుతే

నిషంగౌ జంఘే తే విషమవిశిఖో బాఢమకృత |

యదగ్రే దృశ్యంతే దశశరఫలాః పాదయుగలీ-

-నఖాగ్రచ్ఛద్మానః సురమకుటశాణైకనిశితాః || 83

||

శ్రుతీనాం మూర్ధానో దధతి తవ యౌ శేఖరతయా
మమాప్యేతౌ మాతః శిరసి దయయా ధేహి చరణౌ |
యయోః పాద్యం పాథః పశుపతిజటాజుటతటినీ
యయోర్లాక్షాలక్ష్మీరరుణహరిచూడామణిరుచిః ||

84 ||

నమోవాకం బ్రూమో నయనరమణీయాయ

పదయో-

-స్తవాస్మై ద్వంద్వాయ స్ఫుటరుచిరసాలక్తకవతే |

అసూయత్యత్యంతం యదభిహననాయ

స్ఫుహాయతే

పశూనామీశానః ప్రమదవనకంకేలితరవే || 85 ||

మృషా కృత్వా గోత్రస్థలనమథ వైలక్ష్మ్యనమితం

లలాటే భర్తారం చరణకమలే తాడయతి తే |

చిరాదంతఃశల్యం దహనకృతమున్మా లితవతా

తులాకోటిక్వాణైః కిలికిలితమీశానరిపుణా || 86 ||

హిమానీహంతవ్యం హిమగిరినివాసైకచతురౌ

నిశాయాం నిద్రాణం నిశి చరమభాగే చ విశదౌ |

వరం లక్ష్మీపాత్రం శ్రియమతిస్సృజంతౌ సమయినాం
సరోజం త్వత్పాదౌ జనని జయతశ్చిత్రమిహ కిం ||

87 ||

పదం తే కీర్తీనాం ప్రపదమపదం దేవి విపదాం

కథం నీతం సద్భిః కఠినకమరీకర్పరతులాం |

కథం వా బాహుభ్యాముపయమనకాలే పురభిదా
యదాదాయ న్యస్తం దృషది దయమానేన మనసా

|| 88 ||

నఖైర్నా కస్త్రీణాం కరకమలసంకోచశశిభి-

-స్తరూణాం దివ్యానాం హసత ఇవ తే చండి చరణౌ

|

ఫలాని స్వఃస్థేభ్యః కిసలయకరాగ్రేణ దదతాం

దరిద్రేభ్యో భద్రాం శ్రియమనిశమహ్నాయ దదతౌ ||

89 ||

దదానే దీనేభ్యః శ్రియమనిశమాశానుసద్యశీ-

-మమందం సౌందర్యప్రకరమకరందం వికిరతి |

తవాస్మిన్మందారస్తటకసుభగే యాతు చరణే

నిమజ్జన్మజ్జీవః కరణచరణః షట్చరణతాం || 90 ||

పదన్యాసక్రీడాపరిచయమివారబ్ధుమనసః

స్థలంతస్తే ఖేలం భవనకలహంసా న జహతి |

అతస్తేషాం శిక్షాం సుభగమణిమంజీరరణిత-

-చ్ఛలాదాచక్షాణం చరణకమలం చారుచరితే || 91

||

గతాస్తే మంచత్వం ద్రుహిణహారిరుద్రేశ్వరభృతః

శివః స్వచ్ఛచ్ఛాయాఘటితకపటప్రచ్ఛదపటః |

త్వదీయానాం భాసాం ప్రతిఫలనరాగారుణతయా

శరీరీ శృంగారో రస ఇవ దృశాం దోగ్ధి కుతుకం || 92

||

అరాలా కేశేషు ప్రకృతిసరలా మందహాసితే

శిరీషాభా చిత్తే దృషదుపలశోభా కుచతటే |

భృశం తన్వీ మధ్యే పృథురురసిజారోహవిషయే

జగత్త్రాతుం శంభోర్జయతి కరుణా కాచిదరుణా || 93

||

కలంకః కస్తూరీ రజనికరబింబం జలమయం

కలాభిః కర్పూరైర్మరకతకరండం నిబిడితం |

అతస్త్వద్భోగేన ప్రతిదినమిదం రిక్తకుహారం

విధిర్భూయో భూయో నిబిడయతి నూనం తవ

కృతే || 94 ||

పురారాతేరంతఃపురమసి తతస్త్వచ్ఛరణయోః

సపర్యామర్యాదా తరలకరణానామసులభా |

తథా హ్యేతే నీతాః శతమఖముఖాః సిద్ధిమతులాం

తవ ద్వారోపాంతస్థితిభిరణిమాద్యాభిరమరాః || 95

||

కలత్రం వైధాత్రం కతికతి భజంతే న కవయః

శ్రియో దేవ్యాః కో వా న భవతి పతిః కైరపి ధనైః |

మహాదేవం హిత్యా తవ సతి సతీనామచరమే

కుచాభ్యామాసంగః కురవకతరోరప్యసులభః || 96

||

గిరామాహుర్దేవీం ద్రుహిణగృహిణీమాగమవిదో

హరేః పత్నీం పద్మాం హరసహచరీమద్రితనయాం |

తురీయా కాపి త్వం దురధిగమనిఃసీమమహిమా
మహామాయా విశ్వం భ్రమయసి పరబ్రహ్మమహిషి

|| 97 ||

కదా కాలే మాతః కథయ కలితాలక్తకరసం

పిబేయం విద్యార్థీ తవ చరణనిర్ణేజనజలం |

ప్రకృత్యా మూకానామపి చ కవితాకారణతయా

కదా ధత్తే వాణీముఖకమలతాంబూలరసతాం ||

98 ||

సరస్వత్యా లక్ష్మీయా విధిహారిసపత్నో విహారతే

రతేః పాతివ్రత్యం శిథిలయతి రంయేణ వపుషా |

చిరం జీవన్నేవ క్షపితపశుపాశవ్యతికరః

పరానందాభిఖ్యం రసయతి రసం త్వద్భజనవాన్

|| 99 ||

ప్రదీపజ్వాలాభిర్ద్దివసకరనీరాజనవిధిః

సుధాసూతేశ్చంద్రోపలజలలవైరర్ష్యరచనా |

స్వకీయైరంభోభిః సలిలనిధిసౌహిత్యకరణం

త్వదీయాభిర్వాగ్భిస్తవ జనని వాచాం స్తుతిరియం

|| 100 ||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య

శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః కృతౌ సౌందర్యలహరీ |